

آستان قدس رضوی به یاری زلزله‌زدگان شتافت

کمک به مردم خوی با «دست مهربانی»

۲

با امضای تفاهم‌نامه میان مدرسه عالی فقهات و دانشگاه دفاع ملی انجام‌می‌شود

تدوین فقه امنیت

در آستانه فرارسیدن دهه فجر انقلاب اسلامی و سالروز میلاد امام جواد(ع)، در مراسمی مدرسه عالی فقهات عالم آل محمد(ع) و دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع و تحقیقات راهبردی تفاهم‌نامه مشترک همکاری با هدف «تدوین فقه امنیت» امضا کردند. حجت‌الاسلام وحدتی شبیری، مدیر مدرسه عالی فقهات عالم آل محمد(ع) در مراسم امضای تفاهم‌نامه گفت: با امضای این تفاهم‌نامه، شاهد محصولی ارزشمند از وحدت میان حوزه و دانشگاه هستیم. امیدواریم این تفاهم‌نامه منجر به تولید و ارائه شیوه‌های نوین اجرایی در حکمرانی کشورمان بشود ...

سیدمرتضی فاطمیان - عکاس رضوی

سرگذشت یک خدمت کمتر دیده شده در آستان قدس رضوی

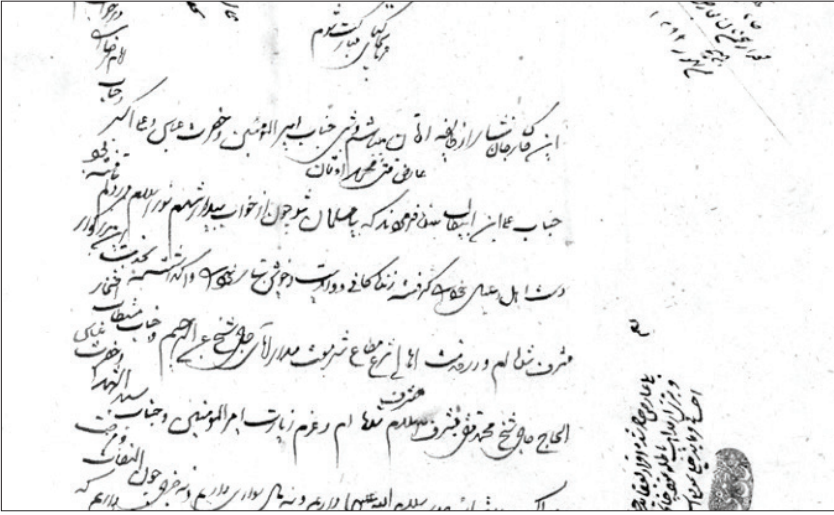
حمایت از تازه‌مسلمان‌ها در مشهد قدیم

زائر تازه‌مسلمان هندی برای خرجی راهش نامه‌ای به متولی وقت آستان قدس رضوی نوشت و در آن نامه قول داد نایب‌الزیاره متولی باشد. گویا این تازه‌مسلمان هندی، قصد داشته است به زیارت عتبات یا مکه مشرف شود. برخی از این تازه‌مسلمان‌ها فقط در کسوت زوار نبودند، بلکه می‌خواستند مجاور شوند و در شهر مشهد بمانند؛ علاوه بر آن دو تازه‌مسلمان ارمنی که دربارشان صحبت کردیم، باید «محمدرضا بخارایی» تازه‌مسلمان اهل بخارا را یاد کنیم که در سال ۱۲۹۵قمری / ۱۲۵۶شمسی از زادگاهش، به همراه زن و دو فرزند راهی مشهد شد و عالمی به نام شیخ محمدتقی، وی را برای دریافت کمک به آستان قدس رضوی معرفی کرد. ظاهراً این تازه‌مسلمان، آدم فقیر و بی‌چیزی نبوده، اما در مسیر حرکت به سوی مشهد، گرفتار راهزنان ترکمان شده و همه مال و دارایی خود را از دست داده است. درباره کمک و

جمادی‌الاول سال ۱۲۷۳قمری / دی ماه ۱۲۳۵، دو بار از کمک‌های آستان قدس رضوی برخوردار شده است؛ یک بار از محل موقوفه عتیقی و وزیر نظامی و یک بار هم از محل موقوفه مزرعه «بروره» که هر بار مبلغ مساعدت، هزار دینار رایج بوده است.

■ تازه‌مسلمانانی از اقصی نقاط جهان

تازه‌مسلمان‌هایی که مورد حمایت آستان قدس قرار می‌گرفتند، تنها ایرانیان غیرمسلمانی که به دین اسلام مشرف می‌شدند، نبودند. در واقع، خاستگاه قومی و ملی این افراد، بسیار متنوع و گوناگون بود. در محرم سال ۱۲۷۴شمسی / شهریور ۱۳۳۶، یعنی همین دوره تاریخی‌ای که درباره‌اش صحبت می‌کنیم، مطابق اسناد موجود، یک تازه‌مسلمان روس که نام خودش را «الله‌ویردی نیک» گذاشته بود، پولی بابت خرید کفش و مقداری نان از دو موقوفه عتیقی و

مساعدت به این مسلمان، تنها یک سند در اختیار داریم که با شماره ۲۳۵۳۵ در مرکز اسناد آستان قدس رضوی نگهداری می‌شود؛ بر اساس این سند، متولی وقت آستان قدس رضوی دستور تحویل ۱۵۰ مَن نان را به محمدرضا بخارایی از محل موقوفه سعیدآباد صادر کرده است. نمونه‌های دیگری را نیز می‌توان در میان اسناد موجود یافت که ان‌شاءالله در فرصتی دیگر، به ارائه و شرح و توضیح آن‌ها خواهیم پرداخت.

نظام‌وزیری دریافت کرده است. در سال‌های بعد هم نمونه‌هایی از این دست، کم نیستند؛ مثلاً در جمادی‌الاول سال ۱۲۸۴قمری / شهریور ۱۲۴۶، به دو ارمنی تازه‌مسلمان، جمعاً ۱۶ هزار دینار پرداخت شده است تا برای خودشان لباس تهیه کنند و در ضمن، تمهیداتی اندیشیده شده است که این دو نفر در میهمانخانه حضرتی پذیرفته و مشغول به کار شوند. نمونه جالب دیگر، مربوط به ماه صفر سال ۱۲۹۵قمری / بهمن ۱۲۵۶ است؛ زمانی که یک

درخت‌های قدیمی می‌ایستم، همان جا که صدای خانجان می‌آید. صدای عاشقش که شادی و غم را قاطی دارد. گوش تیز می‌کنم. بلند بلند شکر نعمت می‌کند و می‌گوید: نه عمر به کسی وفا می‌کند، نه میوه به درختی... خدایا می‌دانم روی این تکه خاک، رفتگانم چه رنج‌ها کشیده‌اند... ما را قادران رزق و روزی بی‌منتت بفرما... می‌دانم قیامت نزدیک است... چاره‌ای نیست، اما باید کنار آمد با بهار و زمستان و پاییز. راه می‌افتم توی باغ و به سبک خانجان با

می‌ریزد پایین. فقط چند کارگر می‌بینم و درخت‌زاری سبز اما خالی از میوه. باد شدیدی می‌پیچد و سوز بدی دارد فضا. آخرین بار با «خانجان» آمده بودم اینجا. به قول باغبون مُراد وقت ۸ماهگی درخت‌ها. یادم می‌آید آن قدر محصول تپل و زیبا و خوش آب و رنگ دیدم که نگو. باورم نمی‌شود این همان باغ باشد. دست به دوربین می‌شوم و می‌روم میانه باغ. همان جا که وجب به وجبش از خاطرات پُر است و حرف‌ها جای برتقال‌ها از سرشاخه‌ها آویزانند. وسط

رقیه توسلی| «باغبون مُراد» خبر می‌دهد کار تمام شده و به امید خدا آخرین نیسان‌ها را امروز راهی می‌کنند انبار. می‌گوید دوباره باغ، محشر شده. به آخرین روز بارچینی مرکبات سال‌هاست می‌گوید: «محشر». تعبیرش است. با خردم می‌گویم چه جور عکاسی هستم که هیچ وقت از باغ بی بروبار عکس نپنداخته؟ از درختانی که نارنجی‌هایش را چیده‌اند و بی‌پرتقال شده؟ به ساعت نگاه می‌کنم و راه می‌افتم. به محض ورود دلم هُزّی

محمدحسین نیکبخت|

تشرّف به دین مبین اسلام، به برکت حضور در حرم مطهر رضوی، سابقه‌ای به قدمت تاریخ این مکان مقدس دارد. اگر یادتان باشد در همین صفحه رواق، داستان انوشیروان اصفهانی را برایتان نقل کردم؛ یکی از اُمّرای سیاسی دربار خوارزمشاه که زرتشتی و به مرض بَرّص مبتلا بود و پس از تشرّف به حرم رضوی، شفا یافت و به دین اسلام گروید و چنان که مشهور است، صندوقی با روکش نقره برای مرقد مطهر ثامن‌الحجج(ع) تدارک دید و این نخستین صندوقی بود که بر آن مکان مقدس قرار گرفت. جاری شدن شهادتین بر زبان تازه‌مسلمان‌ها به عنوان یک اتفاق مبارک، همیشه مورد توجه زائران و مجاوران حرم رضوی بوده است و به همین دلیل برای حمایت از این تازه‌مسلمانان، تدارک‌های مالی خاصی هم دیده می‌شد تا مبدا به دلیل مضیقه مالی و برای بدست آوردن دوباره حمایت هم‌کیشان سابق، ناچار به عقاید پیشین خود بازگردند. این رویکرد طی قرن‌های متوالی، آداب، رسوم و حتی موقوفه‌های خاصی پدید آورد که بستر را برای حمایت همه‌جانبه از تازه‌مسلمانان فراهم می‌کرد.

■ اسناد چه می‌گویند؟

در اسناد موجود در آستان قدس رضوی، سندهای متعددی درباره حمایت مالی از تازه‌مسلمانان وجود دارد که قدیمی‌ترین آن‌ها، مربوط به سال ۱۲۷۳قمری / ۱۲۳۵شمسی است. این سندها معمولاً به کمک‌های مالی مربوط می‌شود. مثلاً سندهایی با تاریخ شوال تا ذی‌الحجه سال ۱۲۷۴قمری در اختیار داریم که نشان می‌دهد زائر تازه‌مسلمانی که نام خود را «محمدقلی» برگزیده بود، طی این مدت ۳۰ مَن گندم و ۳هزار ریال ناصرالدین شاهی از آستان قدس رضوی دریافت کرده است. بررسی اسناد نشان می‌دهد محمدقلی در سال بعد و طی ماه‌های متوالی، باز هم از این کمک‌ها برخوردار شده است و چنین به نظر می‌رسد که حمایت از وی، جنبه پرداخت مقرری، مادام که در مشهد حضور دارد، پیدا کرده بود. نمونه‌های دیگری مشابه «محمدقلی» در اسناد مربوط به همان سال‌ها پیدا می‌شود؛ مثلاً طبق سند ۱۴۲۶۹ در مرکز اسناد آستان قدس رضوی، شخصی به نام «کریم‌داد خواجه» هزاره‌ای جدیدالاسلام، در

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۵۴۲ |

تکنه‌ها/ آیت‌الله خامنه‌ای

چطور دعا بخوانیم بهتر است؟

۲

روایت اردوی فرهنگی دانش آموزان مدرسه امام رضا(ع) در حاشیه شهر مشهد

آخر «شاهنامه» شیرین شد!

۴

چرا چهره حکومت پهلوی به هیچ عنوان قابل بزرگ کردن نیست؟

غارتگران متوحش

۲

تلاش مهرواره «بانور» برای بازگردانی مساجد به جایگاه اصلی در محله

۶۳ بانویی که مسجد را به مدرسه تبدیل کردند

۳

در حرم

حرم رضوی مهیای جشن‌های میلادابن‌الرضا(علیه‌السلام)

صحن‌وسرای رضوی همزمان باایام ولادت حضرت جوادالائمه(ع)، با برپایی جشن‌های میلادابن‌الرضا(ع) میزبان زائران خواهد بود. این آستان ملکوتی، در این ایام علاوه بر گل آرایی و نورپردازی ویژه، محل برپایی محافل جشن و سرور خواهد بود. حجت‌الاسلام حسین شریعتی‌نژاد، معاون تبلیغات اسلامی حرم مطهر رضوی گفت: برای بهره‌مندی بیشتر زائران از برکات این میلاد خجسته و زیارت بارگاه منور حضرت رضا(ع)، امشب و همزمان با شب میلاد امام جواد(ع) که با آغاز جشن‌های دهه مبارک فجر نیز مصادف شده است، ویژه برنامه‌ای برای زائران و مجاوران امام رضا(ع) همراه با مدیحه‌سرایی، شعرخوانی آیینی، خاطره‌گویی مبارزان انقلاب، دکلمه‌خوانی و... برگزار خواهد شد. این محفل پس از اقامه نماز مغرب و عشا آغاز می‌شود و سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی قمی و مدیحه‌سرایی مجیدبنی‌فاطمه از جمله بخش‌های آن خواهد بود. چهارشنبه ۱۲ بهمن ماه نیز مراسم جشن از ساعت ۱۰ صبح آغاز می‌شود. در این مراسم حجج اسلام حسین‌علی سعدی و حسینی قمی سخنرانی می‌کنند و اجرای گروه گلدسته‌های حرم، شعرخوانی آیینی، مدیحه‌سرایی و قرائت زیارت جوادالائمه(ع) از دیگر بخش‌های این ویژه‌برنامه است. پس از نماز مغرب و عشا نیز مراسم جشن با مولودی‌خوانی سیدمجید بنی‌فاطمه آغاز می‌شود و با شعرخوانی، اجرای سرود، دکلمه‌خوانی و مولودی‌خوانی ادامه می‌یابد.

نیمکت زندگی

برداشت آخر

منبرمجازی

گنج خوش اخلاقی

حجت‌الاسلام فرحزاد| چند چیز

است که میزان حسنات انسان را خیلی سنگین می‌کنند... در روایت داریم: «در میزان حسنات انسان؛ عملی سنگین‌تر از خوش اخلاقی گذاشته نمی‌شود». یا داریم خوش اخلاقی گناهان را ذوب می‌کند مانند ذوب کردن یخ توسط خورشید ... یا در خوش اخلاقی گنج‌های رزق خوابیده است... بیشترین چیزی که سبب بهشت رفتن مردم می‌شود تقوا و خوش اخلاقی است... تقوا یعنی یک حالت کنترل در ما باشد... به حرام که رسیدیم ترمز بگیریم و یک حالت بازدارندگی در ما باشد. چراغ قرمزها و خط قرمزهای خدا را رعایت کنیم و رد نشویم. این حرف را زنن، این دروغ را نگو، این حقه را نزن، این امضا را نکن، خلاف انجام نده، فتنه به پا نکن، اختلاف نینداز، ریا نخور ولو کارد به استخوانت رسیده باشد... روایت داریم همان مقدار که شما دنبال حرام هستیدی یا بیشتر از آن خدا رزق حلال برایتان گذاشته است... حالا در روایت می‌گویند در خوش اخلاقی گنج‌هایی از رزق و روزی وجود دارد. اگر پدر خوش اخلاق باشد همه در خانه احساس آرامش دارند. یک مدیر و معلم خوش اخلاق، استاد خوش اخلاق و مهربان و متبسم و خندان با یک آدم بدعقن و خشن خیلی فرق دارد. بچه کوچولویی آمده به مادرش می‌گوید مامان من سال بعد هم می‌خواهم سال اول بروم. می‌گویند تو کلاس اولت را خواندی باید به کلاس دوم بروی. می‌گوید نه معلممان خیلی خوش اخلاق است می‌خواهم او به من درس بگوید من کلاس دوم نمی‌روم. ولی اگر دچار یک معلم بد اخلاقی بشود می‌گوید من به مدرسه نمی‌روم. اخلاق چه کارها می‌کند. یکی از بچه‌ها می‌گفت: یک دبیر بد اخلاقی در مدرسه بود، خود دبیر آمد دفتر تعریف کرد گفت: ما از بس به این بچه‌های زبان بسته سخت گرفتیم بچه‌ها امروز دور من جمع شدند می‌گویند خانم شما هیچ وقت مریض نمی‌شوید؟ مسافرت نمی‌روید؟ شما یک وقت بچه‌دار نمی‌شوید سه چهار ماه نیایید ما یک نفس راحت بکشیم؟ جهنم یعنی همین، فشار قبر یعنی همین، آدم بد اخلاق هم خودش و هم دیگران را اذیت می‌کند. خوش اخلاقی گناهان را ذوب می‌کند یعنی تمام عیب‌های شما را می‌پوشاند. خدا هم قبول می‌فرماید، می‌گوید من می‌بخشمت. بد اخلاقی خیلی چیز بدی است. خدا نصیب کافر هم نکند. «سوءُ الخُلُقِ یُفْسِدُ العَمَلَ کَمَا یُفْسِدُ الخَلَّ العَسَلَ»... بد اخلاقی مثل سرکه که عسل را خراب می‌کند اعمال خوب را از بین می‌برد.